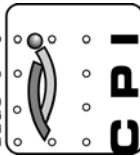

Center RS za poklicno izobraževanje

Ob železnici 16, 1000 Ljubljana

tel.: 01/ 5884 200
faks: 01/ 5822 048
e-pošta: info@cpi.si
http://www.cpi.si

**Evropski
Socialni
Skład**

PRILOGA H

POROČILO O ANALIZI INTEGRIRANIH KLJUČNIH KVALIFIKACIJAH V IZPITNIH KATALOGIH, KATALOGIH ZNANJ IN IZVEDBENIH KURIKULUMIH V IZOBRAŽEVALNEM PROGRAMU AVTOSERVISER (NELEKTORIRANO GRADIVO)

AVGUST 2006

**dr. Dejan Hozjan
mag. Dušan Jamšek**

KAZALO

UVOD	3
METODOLOGIJA	3
ANALIZA IZPITNIH KATALOGOV	5
3. 1. SPLOŠNE UGOTOVITVE	5
3. 2. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »PODJETNIŠTVO«.....	5
3. 3. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKO OPISMENJEVANJE«.....	6
3. 4. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »ZDRAVJE IN VARNOST PRI DELU«.....	6
3. 5. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »OKOLJSKA VZGOJA«	7
3. 6. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »SOCIALNE SPRETNOSTI«.....	7
3. 7. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »UČENJE UČENJA«.....	7
3. 8. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »NAČRTOVANJE IN VODENJE KARIERE«.....	8
3. 9. ZAKLJUČEK	8
ANALIZA KATALOGOV ZNANJ	8
4. 1. SPLOŠNE UGOTOVITVE	8
4. 2. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »PODJETNIŠTVO«.....	9
4. 3. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKO OPISMENJEVANJE«.....	9
4. 4. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »ZDRAVJE IN VARNOST PRI DELU«.....	10
4. 5. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »OKOLJSKA VZGOJA«	10
4. 6. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »SOCIALNE SPRETNOSTI«.....	11
4. 7. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »UČENJE UČENJA«.....	11
4. 8. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »NAČRTOVANJE IN VODENJE KARIERE«.....	12
4. 9. ZAKLJUČEK	12
ANALIZA IZVEDBENIH KURIKULUMOV	13
5. 1. SPLOŠNE UGOTOVITVE	13
5. 2. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »PODJETNIŠTVO«.....	13
5. 3. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKO OPISMENJEVANJE«.....	13
5. 4. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »ZDRAVJE IN VARNOST PRI DELU«.....	14
5. 5. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »OKOLJSKA VZGOJA«	15
5. 6. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »SOCIALNE SPRETNOSTI«.....	15
5. 7. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »UČENJE UČENJA«.....	15
5. 8. ANALIZA INTEGRIRANE KLJUČNE KVALIFIKACIJE »NAČRTOVANJE IN VODENJE KARIERE«.....	16
5. 9. ZAKLJUČEK	16
POVZETEK IN PRIPOROČILA	17
VIRI	20

Uvod

Poročilo o analizi integriranih ključnih kvalifikacijah v izpitnih katalogih, katalogih znanj in izvedbenih kurikulumih v izobraževalnem programu Avtoserviser (v nadaljevanju Poročilo) predstavlja osnovo za natančnejšo evalvacijo integriranih ključnih kvalifikacij (Podjetništvo, Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje, Zdravje in varnost pri delu, Okoljska vzgoja, Socialne spretnosti, Učenje učenja in Načrtovanje in vodenje kariere) v srednješolskem izobraževalnem programu Avtoserviser.

Kot izhodišče za oblikovanje poročila smo si postavili vprašanje, na kakšen način so podcilji integriranih ključnih kvalifikacij umeščeni v izpitne kataloge in kataloge znanja na eni in v izvedbene kurikulume posameznih šol na drugi strani. Navedeno vprašanje omogoča, da ugotovimo, kako se cilji izpitnih katalogov in katalogov znanj na nacionalni ravni povezujejo s podcilji integriranih ključnih kvalifikacij. Hkrati pa nas je zanimalo, kako so podcilji integriranih ključnih kvalifikacij vpeti v izvedbenih kurikulumih posameznih šol, ki so poskusno vključene v prenovo izobraževalnega programa Avtoserviser.

V skladu s tem so tudi oblikovana poglavja v poročilu. V prvem poglavju bomo iskali povezavo med cilji izpitnih katalogih, ki jih lahko zasledimo na ravni temeljnega strokovnega znanja in pri izvedbi storitve in izdelka ter zagovora le tega v izobraževalnem programu Avtoserviser. V naslednjem poglavju pa nas bo zanimala vključitev ciljev in razumevanje posamezne integrirane ključne kvalifikacije v katalogih znanj splošnoizobraževalnih predmetov (Slovenščina, Matematika, Angleščina, Nemščina, Družboslovje, Naravoslovje, Športna vzgoja in Umetnost) in vsebinske sklope (Splošna poglavja strojništva, Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Podvozje in Karoserija). Na podlagi drugega poglavja pa bomo v tretjem poglavju predstavili, kako so integrirane ključne kvalifikacije poskusne šole umeščale v svoje izvedbene kurikulume. Pri tem nas bo zanimala primerjava med prvim in drugim letom izvedbe poskusa prenove izobraževalnega programa. Slednje bo osnova za prikaz primerov dobre prakse in predlogov za izboljšanje.

Kljub vsem ugotovitvam v poročilu pa ostaja odprto vprašanje, na kakšen način se podcilji integriranih ključnih kvalifikacij neposredno udeležujejo v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Metodologija

Evalvacija integriranih ključnih kvalifikacij, ki je predstavljena v poročilu, je sestavljena iz treh faz, in sicer analize:

1. izpitnih katalogov,
2. katalogov znanj in
3. izvedbenih kurikulumov.

Ad. 1

Osnova za oblikovanje analize izpitnih katalogov sta bila Izpitni katalog - temeljna strokovna znanja in Izpitni katalog - izdelek oz. storitev in zagovor. V obeh izpitnih katalogih smo izluščili tiste vsebine in cilje, ki se neposredno povezujejo s podcilji integriranih ključnih kvalifikacij, ki so zapisani v »Konceptih vključevanja ključnih kvalifikacij v izobraževalne programe srednjega poklicnega izobraževanja«. Posamezno vsebino oziroma cilj izpitnih katalogov smo umestili v specifičen podcilji integrirane ključne kvalifikacije, kar omogoča odkrivanje bolj specifične povezave med izpitnim katalogom in integriranimi ključnimi kvalifikacijami.

Ad 2.

Pri analizi katalogov znanj smo uporabili enak metodološki pristop kot pri analizi izpitnih katalogov. V tem primeru smo kot osnovo, uporabili naslednje kataloge znanj splošnoizobraževalnih predmetov izobraževalnega programa Avtoserviser: Slovenščina, Matematika, Angleščina, Nemščina, Družboslovje, Naravoslovje, Športna vzgoja in Umetnost in naslednje vsebinske sklope: Splošna poglavja strojništva, Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Podvozje in Karoserija. V prvi fazi analize katalogov znanj smo izluščili vsebine in cilje, ki neposredno izpostavljajo možnost razvoja integriranih ključnih kvalifikacij ter jih umestili v posamezni podcilj specifične integrirane ključne kvalifikacije (Podjetništvo, Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje, Zdravje in varnost pri delu, Okoljska vzgoja, Socialne spretnosti, Učenje učenja in Načrtovanje in vodenje kariere).

Ad 3.

Analogno prvi in drugi analizi smo tudi pri analizi izvedbenih kurikulumov uporabili metodo umeščanja (**več v Prilogi 3.**). Pri tem smo uporabili enajst izvedbenih kurikulumov štirih srednjih poklicnih šol, ki so bile že dve šolski leti vključene v izvajanje prenovljenega izobraževalnega programa Avtoserviser. Tako smo uporabili naslednje izvedbene kurikulume:

1. Izvedbeni kurikulum Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad – 1. letnik (šol. l. 2004/05),
2. Izvedbeni kurikulum Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad – 1. letnik (šol. l. 2005/06),
3. Izvedbeni kurikulum Srednje poklicne in strokovne šole Bežigrad – 2. letnik (šol. l. 2005/06),
4. Izvedbeni kurikulum Strojne in prometne šole Nova gorica – 1. letnik (šol. l. 2004/05),
5. Izvedbeni kurikulum Strojne in prometne šole Nova gorica – 2. letnik (šol. l. 2005/06),
6. Izvedbeni kurikulum Poklicne in tehniške strojne šole Ptuj – 1. letnik (šol. l. 2004/05),
7. Izvedbeni kurikulum Poklicne in tehniške strojne šole Ptuj – 1. letnik (šol. l. 2005/06),
8. Izvedbeni kurikulum Poklicne in tehniške strojne šole Ptuj – 2. letnik (šol. l. 2005/06),
9. Izvedbeni kurikulum Šolskega centra Velenje – 1. letnik (šol. l. 2004/05),
10. Izvedbeni kurikulum Šolskega centra Velenje – 1. letnik (šol. l. 2005/06) in
11. Izvedbeni kurikulum Šolskega centra Velenje – 2. letnik (šol. l. 2005/06).

Vsebino in cilje navedenih izvedbenih kurikulumov smo primerjali s podcilji integriranih ključnih kvalifikacij. Ne samo, da nas je zanimalo, na kakšen način vsebine in cilji izvedbenih kurikulumov pogojujejo razvijanje integriranih ključnih kvalifikacij, ampak smo poskušali poiskati razliko v razvijanju integriranih ključnih kvalifikacij med prvim in drugim letom izvajanja prenovljenega izobraževalnega programa Avtoserviser. Na tej podlagi smo lahko izluščili primere dobre prakse.

Glede na dejstvo, da smo kot podlago za analizo vsebin in ciljev izpitnih katalogov, katalogov znanj in izvedbenih kurikulumov, uporabili umeščanje navedenih vsebin in ciljev v posamezne podcilje integriranih ključnih kvalifikacij, je potrebno opozoriti, da ne obstajajo jasni kriteriji za razvrščanje vsebin in ciljev ter obstaja možnost vključevanja elementa subjektivnosti. Opozoriti moramo, da je prihajalo do izjemnega prepletanja vsebin in ciljev izpitnih katalogov, katalogov znanj in izvedbenih kurikulumov s podcilji integriranih ključnih kvalifikacij. Enoznačno umeščanje posamezne vsebine in cilja izpitnih katalogov, katalogov znanj in izvedbeni kurikulum v posamezni podcilj integriranih ključnih kvalifikacij je bilo prej izjema kot pravilo. V izogib morebitnim napakam subjektivnosti smo posamezni cilj izpitnih katalogov, katalogov znanj in izvedbeni kurikulum raje umestili v več podciljev integriranih ključnih kvalifikacij kot manj.

Analiza izpitnih katalogov

3. 1. Splošne ugotovitve

Temeljni vpogled na povezavo med vsebinami in cilji Izpitnega kataloga Temeljno strokovno znanje in Izpitnega kataloga Izdelek oz. storitev in zagovor na eni strani in ciljev integriranih ključnih kvalifikacij nas privede do ugotovitve, da obstaja relativno šibka povezava. Na navedeno nas navede že osnovna statistična analiza med vsemi cilji in podcilji integriranih ključnih kvalifikacij in tistimi, ki jih lahko zasledimo v obeh izpitnih katalogih. Vseh ciljev integriranih ključnih kvalifikacij je 62 in 289 podciljev. Od le tega je v izpitne kataloge neposredno vključenih 16 ciljev in 24 podciljev. Vendar je pri tem potrebno upoštevati izjemno prepletanje podciljev.

Kljub navedenim statističnim podatkom, pa je potrebna globlja analiza, ki bo vključevala tudi vsebinske elemente. Zaradi lažjega pregleda nad vsebino ciljev v izpitnih katalogih in integriranih ključnih kvalifikacijah bomo zastavljeno predstavili v posamičnih podpoglavjih, ki temeljijo na posamezni integrirani ključni kvalifikaciji.

3. 2. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo«

Integrirana ključna kvalifikacija »Podjetništvo« je sestavljena iz sedmih ciljev, ki so razdeljeni na 26 podciljev. V obeh izpitnih katalogih lahko zasledimo štiri cilje integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništva« (in 12 podciljev), in sicer:

1. Postavljanje vprašanj,
2. Načrtovanje nalog,
3. Načrtovanje potrebnih sredstev in
4. Uresničevanje načrtovanih dejavnosti.

Ad 1.

Povezavo med ciljem Postavljanje vprašanj in Izpitnim katalogom Izdelek oz. storitev in zagovor lahko zasledimo na ravni podcilja Ceniti svoje znanje in zmožnosti (dobre in šibke lastnosti). Navedeni cilj se jasno odraža v ocenjevanju rezultatov svojega dela, ki ga lahko zasledimo navedenem izpitnem katalogu. Posredno se navedeni cilj odraža tudi v podcilju Razmisliti o sebi, svojih lastnostih. Pri čemer je potrebno poudariti, da v obeh izpitnih katalogih ni realiziran podcilj Proučiti svoje podjetniške lastnosti.

Ad 2.

V Izpitnem katalogu Izdelek oz. storitev in zagovor lahko zasledimo popolno usklajenost s ciljem Načrtovanje nalog, saj med elementi izpitnega kataloga lahko zasledimo poglavje z naslovom Priprava, načrtovanje in organizacija izvedbe naloge. Še posebej pa je izpostavljen podcilj Komuniciranje in reševanje problemov, ki ga lahko zasledimo v številnih ciljnih navedenega izpitnega kataloga.

Ad 3.

Povezanost izpitnih katalogov s ciljem »Načrtovanje potrebnih sredstev« se predvsem odraža na ravni ekonomičnosti izvedbe dejavnosti. Slednje se odraža pri treh podciljih: Oceniti stroške poslovanja, Izdelati kalkulacijo izdelka oziroma storitve in Izdelati proste finančne projekcije.

Posredno je navedeni cilj izpitnega kataloga moč zaslediti tudi pri podcilju integrirane ključne kvalifikacije Presoditi, katera sredstva potrebuje za uresničevanje poslovne zamisli.

Ad 4.

Enako kot smo ugotovili pri drugem cilju, t. j. Načrtovanje nalog, lahko zasledimo tudi pri cilju integrirane kvalifikacije Uresničevanje načrtovanja dejavnosti, saj Izpitni katalog Izdelek oz. storitev in zagovor povsem vse podcilje navedenega cilja, to so: Pripravi poslovni načrt in ga predstaviti, Javno nastopati in predstaviti argumente ter argumentirati poslovno zamisel oz. projekt in Obvladovati pritiske: časovne omejitve, tveganje, negotovost...

Natančnejša analiza ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo« nas privede do ugotovitve, da je večina navedenih ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo« vključenih v Izpitni katalog Izdelek oz. storitve in zagovor. Zgolj cilj Načrtovanje potrebnih sredstev lahko zasledimo v Izpitnem katalogu Temeljno strokovno znanje. Na podlagi navedenega lahko ugotovim, da so cilji integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo« bolj povezani s praktičnimi spretnostmi kot teoretičnim znanjem.

Kljub temu, da je večina ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo« vključenih v izpitne kataloge, pa vendarle v izpitnih katalogih ni moč zaslediti treh ciljev, ki so: Iskanje zamisli, Raziskovanje trga in ugotavljanje potreb na trgu in Načrtovanje promocije in oglaševanja. Slednje pomeni, da izpitni katalog nista povsem usklajena z vsemi cilji integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo«.

3. 3. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«

Ključna kvalifikacija »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje« je sestavljena iz osem ciljev in 31 podciljev. Od tega lahko zasledimo v obeh izpitnih katalogih cilje, ki so povezani z dvema ciljema integrirane ključne kvalifikacije in 4 podcilji. Predvsem je pomembno, da se predvsem cilji v Izpitnem katalogu Temeljna strokovna znanja povezujejo z navedeno integrirano ključno kvalifikacijo. V Izpitnem katalogu Izdelek oz. storitev in zagovor se pojavlja le en cilj, ki je povezan s podciljem integrirane ključne kvalifikacije, in sicer iskanjem informacij na spletu.

Med poglavji Izpitnega kataloga Temeljna strokovna znanja lahko zasledimo poglavje z naslovom »Osnove risanja, tehnična komunikacija in informatika«, ki se neposredno povezuje z vsemi cilji in podcilji integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«. Kljub temu pa lahko zasledimo v navedenem izpitnem katalogu še dva cilja opisane integrirane ključne kvalifikacije, in sicer: Omrežja in komunikacije in Večpredstavnost. Povezanost s ciljem Omrežje in komunikacije se prvenstveno odraža na ravni iskanja podatkov na internetnih straneh. Navedeni cilj se pojavlja tudi v Izpitnem katalogu Izdelek oz. storitev in zagovor.

3. 4. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu«

Štirje cilji in 18 podciljev sestavljajo integrirano ključno kvalifikacijo »Zdravje in varnost pri delu«. Od navedenih ciljev in podciljev lahko tri cilje in šest podciljev zasledimo v izpitnih katalogih. Dva cilja in pet podciljev sta zapolnjena s cilji v Izpitnem katalogu Izdelek oz. storitev in zagovor. Ob tem pa je potrebno opozoriti, da se v Izpitnem katalogu Temeljna strokovna znanja pojavlja poglavje »Varnost pri delu, varnost okolja«, ki vsebuje večino ciljev in podciljev omenjene integrirane ključne kvalifikacije.

Največjo povezavo med izpitnimi katalogi in integrirano ključno kvalifikacijo lahko zasledimo pri cilju »Pozna predpise, svoje pravice in odgovornosti v zvezi z varnim delom«. Predvsem je moč zaslediti v izpitnem katalogu cilje, ki so povezani s protipožarnimi predpisi. Razen predpisov pa se pojavlja povezava še pri podciljih, ki se navezujejo na spretnost poznavanja škodljivosti in nevarnosti, ocenitev možnih posledic nevarnosti in škodljivosti in ustrezno oblikovanje delovnega prostora. S slednjim podciljem sta tesno povezana dva cilja integrirane ključne kvalifikacije, in sicer Skrbi za varno delovno okolje in Varno opravlja svoje delo. Cilji izpitnih katalogov, ki so tesno povezani z navedeno integrirano ključno kvalifikacijo, izpostavljajo zagotavljanje varnosti na delovnem mestu, oblikovanje pogojev za varno delo itd.

3. 5. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«

Najbolj tesno povezavo med integriranimi ključnimi kvalifikacijami lahko zasledimo pri integriranih ključnih kvalifikacijah »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja«. Že v prejšnjem poglavju smo izpostavili, da se v Izpitnem katalogu Temeljna strokovna znanja pojavlja poglavje »Varnost pri delu, varnost okolja«, ki je tesno povezana z večino ciljev prejšnje integrirane kvalifikacije. Enako lahko ugotovimo tudi za analizirano ključno kvalifikacijo. Ob navedenem pa lahko zasledimo v navedenem izpitnem katalogu realizacijo še dveh ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«, in sicer »Se seznanijo z varovanjem okolja na delovnem mestu in doma« in »Spoznava povezanost med izčrpavanjem naravnih virov, onesnaževanjem okolja in načinom življenja«. Pri vseh ostalih treh ciljnih integrirane ključne kvalifikacije (»Spoznava kompleksnost okoljskih problemov«, »Spoznava najpomembnejše okoljske probleme v svetu« in »Se seznanijo z varovanjem okolja v Sloveniji«) in 17. podciljih ni moč zaslediti neposredne povezave z izpitnima katalogoma, kar pa zagotovo ne izključuje posredne povezanosti.

3. 6. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti«

Kljub temu, da je integrirana ključna kvalifikacija sestavljena iz 10 ciljev (»Kdo sem jaz?«, »Kako čustvujem«, »Kaj me vzpodbuja k dejavnosti?«, »Jaz sem tudi moje telo«, »Jaz kot moški/ženska«, »Samega sebe imam rad in se spoštujem – vreden sem, da živim«, Zna oceniti razmere in položaj (formalno ali neformalno) in ustrezno prilagodi svoj odnos, način in vedenje, Zmore sprejemati naloge in jih odgovorno opraviti, Samostojno in samoiniciativno opravlja naloge in Zmore voditi delovno mesto) in 53 podciljev, pa se noben od navedenih ciljev oziroma podciljev neposredno ne povezuje z obema izpitnima katalogoma. Posredno povezavo med izpitnima katalogoma in integrirano ključno kvalifikacijo bi lahko našli na ravni ustreznega odnosa do stranke, samostojno opravljanje nalog in vodenja delovnega mesta, kar sem opisal že pri prvi integrirani ključni kvalifikaciji, t. j. Podjetništvo.

3. 7. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«

Dokaj podobno ugotovitev, kot smo jo zasledili pri integrirani ključni kvalifikaciji »Socialne spretnosti«, lahko prenesemo na področju integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«. Od 16 ciljev (Spoznava sebe kot človeka, Vzpostavi in vzdržuje motivacijo za učenje, uči se uravnati čustva v procesu učenja, Razvija sposobnost nadziranja in ugotavljanja koncentracije med učenjem, Sprejema odgovornost za učenje, Razvija socialne spretnosti, Razvija komunikacijske spretnosti, Razvija sposobnost razumevanja vplivov okolja na dijakov proces učenja in vrednotenja znanja ter moč in možnost svojega vplivanja na okolje, Razvija sposobnost razumevanja vplivov družbe, politike, šolstva, ekonomije na učenje in zaposlovanje, Spoznava zmožnosti dobrega učnega okolja in oblikuje svoj učni prostor, Razvija sposobnost kompleksnega mišljenja, spretnosti procesiranja informacij ter miselnih navad, Razvija učne strategije, Se orientira in razmišlja o načrtovanju svojega učenja, Spremlja in vrednoti svoje učenje in napredovanje, Razloži proces učenja, razume zahteve učitelja in njegovo vlogo) in 66 podciljev lahko zasledimo v obeh izpitnih katalogih le tri

cilje (Razvija komunikacijske spretnosti, Razvija sposobnost kompleksnega mišljenja, spretnosti procesiranja informacij ter miselnih navad in Razvija učne strategije) in tri podcilje (Spozna in se usposablja za učinkovito medsebojno komuniciranje, Razvija sposobnost kritičnega mišljenja, tako da vedno ocenjuje realnost, jasnost, relevantnost, zanesljivost informacij in argumentov, presoja o predpostavkah, namenih, posledicah in Uporablja primerne oblike in metode ter tehnike in pripomočke za demonstracijo naučenega ter uporablja uspešne strategije za pripravo na različne oblike in metode za preverjanje in ocenjevanja znanja). Kljub temu, da prej omenjeni cilji in podcilji niso deklarativno zapisani v izpitnih katalogih pa je povsem jasno, da pomembno vplivajo na uspešen zaključek izpita.

3. 8. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Načrtovanje in vodenje kariere«

Za integrirani ključno kvalifikacijo »Načrtovanje in vodenje kariere« velja enaka ugotovitev kot za prej omenjeni integrirani ključni kvalifikaciji »Socialne spretnosti« in »Učenje učenja«, in sicer, da ni moč zaznati močne povezave med cilji izpitnih katalogov in navedenih integriranih ključnih kvalifikacij. Kljub temu, da vsebuje integrirana ključna kvalifikacija »Načrtovanje in vodenje kariere« kar 12 ciljev (Spoznavanje in presojanje osebnostnih lastnosti, Poznavanje in razumevanje lastnosti: zunajšolskih, šolskih, poklicnih, Presojanje in razumevanje zmožnosti: sposobnosti, znanja, spretnosti, Presojanje in razumevanje zmožnosti za učenje, Razvijanje občutka lastne vrednosti, Prepoznavanje in razvijanje želja, stališč in vrednot, Spoznavanje družbenega okolja kot konteksta možnosti izobraževanja, dodatnega usposabljanja in zaposlovanja, Sprejemanje odločitev, Vodenje kariere, Spretnost iskanja zaposlitve, Sposobnost vstopanja na trg dela in Sposobnost vstopanja v nadaljnje šolanje), lahko v obeh izpitnih katalogih zasledimo neposredno povezavo le z enim ciljem in podciljem, in sicer »Presojanje in razumevanje: sposobnosti, znanja in spretnosti« oziroma podcilj »Poznati in verbalno artikulirati svoje znanje in spretnosti«.

3. 9. Zaključek

Kot smo že v uvodu izpostavili, obstaja relativno majhna povezava med cilji, ki jih lahko zasledimo v izpitnih katalogih in integriranih ključnih kvalifikacijah. Dokaj podobno ugotovitev lahko zasledimo tudi na ravni vsebinskega prekrivanja ciljev izpitnih katalogov in integriranih ključnih kvalifikacij. Relativno visoko stopnjo prepletanja lahko zasledimo pri integriranih ključnih kvalifikacijah kot so »Podjetništvo«, »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja«. Tem sledi integrirana ključna kvalifikacija »Informacijsko-komunikacijska pismenost«. Najmanjšo korelacijo pa najdemo pri integriranih ključnih kvalifikacijah »Socialne spretnosti«, »Učenje učenja« in »Načrtovanje in vodenje kariere«. Ugotovljeno dejstvo vendarle ni presenetljivo, saj lahko ugotovimo relativno prepletenost ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij »Socialne spretnosti«, »Učenje učenja« in »Načrtovanje in vodenje kariere«, ki se prvenstveno navezujejo s sposobnostmi, zmožnostmi in znanjem, predvsem pa z osebnostnimi karakteristikami posameznika, ki jih je težko objektivizirati. Slednje je lahko razlog, zakaj jih nismo zasledili v izpitnih katalogih. Glede na dejstvo, da katalogi znanj (in na njih temelječi izvedbeni kurikulumi) vključujejo tudi elemente, ki niso zgolj objektivizirajoče narave, ampak se navezujejo tudi na subjektiviteto posameznika, lahko pričakujemo, da bo prišlo do bistveno večje povezave med pri naslednjih dveh področjih, t. j. katalogih znanja in izvedbenih kurikulumih.

Analiza katalogov znanj

4. 1. Splošne ugotovitve

Že grob pregled povezanosti ciljev zapisanih v katalogih znanja in integriranih ključnih kvalifikacijah nas lahko privede do splošne ugotovitve, da so cilji katalogov znanj bolj povezani s cilji in podcilji integriranih ključnih kvalifikacij kot smo to lahko zasledili pri izpitnih katalogih. Če

uporabimo enak instrument za primerjavo, kot smo ga v primeru analize izpitnih katalogov, t. j. statistične podatke, lahko vidimo sledeče. Od vseh 62 ciljev in 289 podciljev integriranih ključnih kvalifikacij lahko zasledimo v katalogih znanj 47 ciljev in 121 podciljev. Če to primerjamo z izpitnimi katalogi, je v katalogih znanj za 12 več ciljev in 89 več podciljev.

Vendar je potrebno te statistične podatke potrebno dopolniti z vsebinskega vidika. Predvsem si bomo v nadaljevanju analize ogledali dva elementa. Na eni strani nas bo zanimalo, kako se cilji in podcilji posamezne integrirane ključne kvalifikacije povezujejo s katalogi znanj in na drugi strani, kako so cilji in podcilji posamezne integrirane ključne kvalifikacije povezani s posameznim predmetom oziroma vsebino.

4. 2. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo«

Če smo v primeru izpitnih katalogov izpostavili integrirano ključno kvalifikacijo »Podjetništvo« kot eno tistih, kjer je korelacija z vsebino in cilji izpitnih katalogov relativno visoka, saj so bili vključeni kar štirje cilje od sedmih ciljev integrirane ključne kvalifikacije, lahko ugotovimo, da je pri katalogih znanj, pri istem kriteriju, ujemanje popolno. Slednje lahko potrdimo tudi s primerjavo podciljev integrirane ključne kvalifikacije. V primeru ciljev izpitnih katalogov je bilo v 12. primerih prekrivanje s podcilji integriranih ključnih kvalifikacij. V primeru katalogov znanj pa je teh prekrivanj 15. Vendar je to analizo potrebno dopolniti z vsebinskega vidika.

Kot eden prvih ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo« se pojavlja »Postavljanje vprašanj«. Edini podcilj tega cilja, t. j. »Ceniti svoje znanje in zmožnosti«, se tesno povezuje s tremi cilji vsebinskih sklopov: Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu in Podvozje. Drug cilj integrirane ključne kvalifikacije, t. j. »Iskanje zamisli« vključuje tri podcilje: »Uporaba različne tehnike porajanja zamisli«, Preveriti poslovno idejo, »Razvijanje ustvarjalnosti« in »Razvijati sposobnost dela v skupini«. Z vidika katalogov znanj sta ključnega pomena slednja dva. Tako se podcilj »Razvijanje ustvarjalnosti« povezuje s predmetom Umetnost. Bistveno več povezav najdemo pri podcilju »Razvijanje sposobnosti dela v skupini«, ki se povezuje z Družboslovjem, Umetnostjo, Skupnimi poglavji strojništva, Bencinskimi in dizelskimi motorji, Električnimi sistemi na vozilu, Karoserijo in Podvozjem. Najbolj pomemben cilj v okviru navedene integrirane ključne kvalifikacije je zagotovo cilj »Načrtovanje nalog«, ki se pojavlja pri Matematiki, Tujih jezikih, Skupnih poglavjih strojništva, Bencinskih dizelskih motorjih, Električnih sistemih na vozilu, Karoseriji in Podvozzju. V tem okviru je potrebno še posebej izpostaviti podcilja »Delati v skupini in dosežati konsenz« in »Komunicirati in reševati probleme«. Prav tako kot v primeru izpitnih katalogov je tudi v primeru katalogov znanj pomemben cilj »Načrtovanje potrebnih sredstev«, ki ga lahko zasledimo pri vsebinskih sklopih Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Karoserija, Podvozje. Pri Družboslovju, Tujih jezikih, Bencinskih in dizelskih motorjih, Električnem sistemu na vozilu in Podvozzju pa se udejanjajo cilji »Uresničevanje načrtovanja dejavnosti«, ki vsebuje podcilje »Pripraviti poslovni načrt in ga predstaviti«, »Javno nastopiti in predstaviti ter argumentirati poslovno zamisel oz. projekt« in »Obvladati pritiske«.

4. 3. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«

Enako kot smo lahko ugotovili za izpitne kataloge, lahko ugotovimo za kataloge znanja, in sicer, da sodi integrirana ključna kvalifikacija »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje« med tiste, kjer je korelacija med višjimi. V to nas prepričajo tudi statistični podatki. Od 8 ciljev integrirane ključne kvalifikacije se jih 7 povezuje s cilji, ki so zapisani v katalogih znanj. Vendar nas vsebinska analiza privede do ugotovitve, da se različni cilji integriranih ključnih kvalifikacij različno odražajo v katalogih znanj.

Zagotovo sta na vsebinski ravni ključna cilja »Informacijska tehnologija« in »Omrežja in komunikacije«. Pomen prvoomenjenemu cilju zagotovo daje podcilj »Pozna in uporablja osnovne enote računalniških delovnih mest in pozna njihove funkcije«. Navedeni podcilj lahko zasledimo pri Matematiki, Tujih jezikih, Naravoslovju, Skupnih poglavjih strojništva, Bencinskih in dizelskih motorjih, Električnih sistemih na vozilu in Karoseriji in podvozju. Cilj »Omrežja in komunikacije« pa vsebuje podcilja »Zna na spletu najti in uporabiti informacije in podatke, vezane na stroko« in »Opredeli različne medije komuniciranja in dela z njimi: elektronska pošta, SMS-sporočilo, tehnično-tehnološka dokumentacija, možnosti medmrežja«, ki se povezujeta z naslednjimi predmeti oziroma vsebinskimi sklopi: Matematika, Tuji jeziki, Naravoslovje, Umetnost in Skupna poglavja strojništva. Kljub navedenima ciljema pa ne smemo zaobiti cilja »Pisna predstavitev informacije«, ki vsebuje podcilj »Z računalnikom samostojno napiše in oblikuje sestavek, vezan na stroko, in pojasni urejanje besedila ter izbrano obliko sestavka«. Navedeni cilj je v tesni povezavi s Slovenščino, Matematiko, Tuji jeziki, Skupna poglavja strojništva, Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Karoserija in Podvozje.

Ob vsem navedenem je potrebno še posebej poudariti, da ima pomembno vlogo pri razvijanju navedene integrirane ključne kvalifikacije vsebinski sklop Splošna poglavja strojništva, ki se prvenstveno v prvem letniku ukvarja z razvijanjem informacijsko-komunikacijskega opismenjevanja.

4. 4. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu«

Uvodoma je potrebno poudariti, da so cilji integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnosti pri delu« v popolnosti zajeti v ciljnih katalogov znanj. Nekoliko nižja pa je korelacija med podcilji navedene integrirane ključne kvalifikacije in cilji katalogov znanj. V tem primeru dva podcilja nista zapolnjena, in sicer »Zna pripraviti delovni prostor« in »Pozna in zna izvajati predpise varstva pred požarom«. Hkrati pa lahko zapišemo enako kot smo ugotovili za integrirano ključno kvalifikacijo »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«. To lahko ugotovimo tudi v primeru integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu«, saj se, tako kot se prvoomenjena integrirana ključna kvalifikacija povezuje s Skupnimi poglavji strojništva, analizirana integrirana ključna kvalifikacija povezuje s predmetom Naravoslovje. Poveza s slednjim se odraža v vseh podciljih. Ob navedenem predmetu pa pomembno vplivajo na razvijanje navedene integrirane ključne kvalifikacije naslednji vsebinski sklopi: Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Karoserija in Podvozje.

Analiza vpliva različnih predmetov in vsebinskih sklopov na razvoj posameznih ciljev in podciljev integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu« nas vodi do ugotovitve, da je v katalogih znanj dan v največji meri poudarek na razvijanju naslednjih ciljev: »Oceni zdravo in varno delovno mesto« in »Pozna predpise, svoje pravice in odgovornosti v zvezi z varnim delom« ter podciljev »Ugotovi nevarnosti in škodljivost, ki jim je izpostavljen pri praktičnem izobraževanju«, »Spozna osnove zakona o delovni inšpekciji in zakona o varnosti in zdravju pri delu«, »Razvije spretnosti za spoznavanje škodljivosti in nevarnosti, ki jim je izpostavljen pri delovni praksi ali v razredu« in »Zna sodelovati s strokovno osebo za varnost in zdravje pri delu ter pooblaščenim zdravnikom v podjetju in poiskati potrebno teoretično in praktično pomoč«. Številnost navedenih podciljev integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu« govori v prid dejstvu, da je navedeno področje eno od ključnih v izobraževalnem programu Avtoserviser.

4. 5. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«

Statistična analiza povezanosti integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja« z katalogi znanj nam jasno pokaže tesno povezanost, saj katalogi znanj zaobjamejo vse cilje navedene integrirane kvalifikacije. Popolno ujemanje pa se ne pojavi na ravni podciljev. Od 23 podciljev, ki jih vsebuje

navedena integrirana ključna kvalifikacija, jih je 19 pokritih z katalogi znanj. Podobnost z integrirano ključno kvalifikacijo »Zdravje in varnost pri delu« pa se ne pojavlja le na statistični ravni, ampak tudi na vsebinski.

Prav tako kot v primeru analize izpitnih katalogov prihaja tudi v primeru integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja« do prepletanja ciljev in podciljev, ki smo jih obravnavali pri prejšnji integrirani ključni kvalifikaciji, t. j. »Zdravje in varnost pri delu«. Slednje se najbolj izrazito odraža prvenstveno pri predmetu Naravoslovje. Kljub temu pa se katalogi znanj in integrirana ključna kvalifikacija najpogosteje prepleta pri naslednjih predmetih oziroma vsebinskih sklopih: Družboslovje, Umetnost, Bencinski in dizelski motorji, Električni sistemi na vozilu, Karoserija in Podvozje.

Med cilji integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«, ki prevladujejo na ravni katalogov znanj, se pojavljajo: »Spoznajo kompleksnost okoljskih problemov«, »Se seznanijo z varstvom okolja v Sloveniji« in »Se seznanijo z varovanjem okolja na delovnem mestu in domu«. Najpogosteje pa zasledimo naslednje podcilje: »Se seznanijo z načeli varstva narave in kulturne dediščine v Sloveniji«, »Spoznajo, da okoljski problemi niso le tehnični ali tehnološki problemi, temveč so splet osebnih, ekonomskih in političnih dejavnikov« in »Spoznajo temeljne metode za razreševanje okoljske problematike«. Pravkar navedeno dodatno potrjuje tezo o pomembnosti razvoja integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«.

4. 6. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti«

V skladu z željo, da dobimo grob vpogled v razmerje med cilji katalogov znanj in integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti«, si uvodoma pogledimo statistične podatke o udejanjanju ciljev in podciljev navedene ključne kvalifikacije v ciljnih katalogov znanj. Statistična analiza integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti« nas v osnovi privede do ugotovitve, da katalogi znanj pokrijejo devet ciljev integrirane ključne kvalifikacije, in sicer: »Kdo sem jaz?«, »Kako čustvujem?«, »Jaz sem tudi moje telo.«, »Jaz kot moški/ženska.«, »Samega sebe imam rad in se spoštujem – vreden sem, da živim«, »Zna oceniti razmere in položaj in ustrezno prilagodi svoj odnos, način in vedenje«, »Zmore sprejemati naloge in jih odgovorno opraviti«, »Samostojno in samoiniciativno opravlja naloge« in »Zmore voditi delovno skupino«. Bistveno nižjo povezavo pa lahko zasledimo pri pokritosti podciljev navedene integrirane ključne kvalifikacije z katalogi znanj. Od vseh 53 podciljev jih katalog znanj zaobjame le 23. Z vsebinskega vidika prevladujejo naslednji cilji: »Zna predstaviti sebe«, »Pozna svoja močna področja in tista, ki jih je treba še razviti«, »Izraža pozitiven odnos do svojega telesa« in »Razume in upošteva razliko med neformalnim in profesionalnim odnosom«. Pri tem je potrebno poudariti, da se številni podcilji tesno povezujejo s cilji in podcilji integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu«. V skladu s tem je moč zaslediti tesno povezavo navedenih podciljev integrirane ključne kvalifikacije z naslednjimi predmeti oziroma vsebinskimi sklopi: Naravoslovje, Slovenščina, Družboslovje, Tuji jeziki, Likovna umetnost in Športna vzgoja.

4. 7. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«

Kljub temu, da smo lahko na ravni analize izpitnih katalogov zasledili, da slednji v manjši meri vsebujejo cilje in podcilje integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«, pa slednje ne velja za kataloge znanj. Čeprav ni moč navedene integrirane ključne kvalifikacije izenačevati, na ravni ciljev, z integrirano ključno kvalifikacijo »Socialne spretnosti«, saj cilji prvoomenjene kvalifikaciji niso povsem zaobjeti v katalogih znanj, pa lahko ugotovimo podobnosti pri podciljih. Prav tako kot pri integrirani ključni kvalifikaciji »Učenje učenja« kot pri integrirani ključni kvalifikaciji »Socialne spretnosti« lahko zasledimo nekoliko manj kot polovico podciljev, ki so zajeti v katalogih znanj. Vendar je ob tem potrebno izpostaviti, da se cilji in podcilji integrirane ključne

kvalifikacije »Socialne spretnosti« pojavljajo v večjem številu izpitnih katalogov kot pri drugi integrirani ključni kvalifikaciji. Glede na dejstvo, da ni predmeta oziroma vsebinskega sklopa, ki ne bi vseboval elementa analizirane ključne kvalifikacije, pa lahko še posebej izpostavimo naslednje predmete in vsebinske skope: Tuji jezik, Matematika, Slovenščina, Družboslovje in Bencinski in dizelski motorji. Navedeno priča o pomembnosti integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«.

4. 8. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Načrtovanje in vodenje kariere«

Za povezavo med cilji integrirane ključne kvalifikacije »Načrtovanje in vodenje kariere« in katalogi znanj lahko ugotovimo, da obstaja ena najšibkejših prepletanj. V to nas prepriča že vpogled v statistične podatke, ki govorijo o tem, da katalogi znanj zaobjamejo le 6 ciljev integrirane ključne kvalifikacije od 12, in sicer naslednje: »Spoznavanje in presojanje osebnostnih lastnosti«, »Presojanje in razumevanje zmožnosti«, »Prepoznavanje in razvijanje želja, stališč in vrednot«, »Spoznavanje družbenega okolja kot konteksta možnosti izobraževanja dodatnega usposabljanja in zaposlovanja«, »Spretnosti iskanja zaposlitve« in »Sposobnost vstopanja na trg dela«. Šibkejša povezava pa se pojavi tudi pri primerjavi povezave podciljev integrirane ključne kvalifikacije in katalogi znanj. Katalogi znanj pokrijejo le 11 podciljev od 73. Le ti so: »Presodi odnos do soljudi, stvari in samega sebe«, »«Poznati in verbalno artikulirati svoje znanje in spretnosti«, »Primerjati svoje poklicne vrednote s prevladujočimi družbenimi in vrednotami socialnih skupin, v katere je vključen«, »Prepoznati zakonitosti trga dela, trendov zaposlovanja, potreb po delovni sili«, »Poznati tudi psihosocialne vidike dela v posameznih poklicih«, »Kritično razmišljati o kulturnih stereotipih, ki se vežejo na določene poklice«, »Poznati vire informacij o prostih delovnih mestih in jih znati uporabljati«, »Poznati pravice in obveznosti brezposelnih oseb, prijavljenih na zavodu za zaposlovanje«, »Poznati pravice in obveznosti, ki izhajajo iz zaposlitve«, »Zavedati se pomena sprejemanja skupinskih norm in vrednot« in »Vključevati se v (novo) skupino in timsko delati«. Navedeni cilji in podcilji se prvenstveno odražajo v naslednjih predmetih oziroma vsebinskih sklopih: Slovenščina, Matematika in Družboslovje.

4. 9. Zaključek

Uvodna misel o tesnejši povezanosti ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij in katalogi znanj, kot smo jo zasledili pri izpitnih katalogih, se je potrdila pri vseh sedmih integriranih ključnih kvalifikacijah. V nekaj primerih se je celo pojavila popolna vključenost ciljev integriranih ključnih kvalifikacij v kataloge znanj, npr. »Zdravje in varnost pri delu«, »Okoljska vzgoja«. Ob tem pa je potrebno poudariti, da se razpršenost ne pojavlja zgolj na ravni katalogov znanj, ampak jo lahko zasledimo tudi pri predmetnih in vsebinskih sklopih. Tako smo lahko našli kar nekaj integriranih ključnih kvalifikacij, kjer se navedeni posamezni cilji oziroma podcilji integrirane ključne kvalifikacije pojavljajo praktično pri vseh predmetih oziroma vsebinskih sklopih, npr. »Učenje učenja«. Analiza udejanja koncepta integriranih ključnih kvalifikacij v posameznih predmetih oziroma vsebinskih skopih pa nas privede do ugotovitve, da katalogi znanj različnih predmetov oziroma vsebinskih sklopov dajejo različno težo posamezni integrirani ključni kvalifikaciji. Pri Slovenščini, Tujih jezikih in Družboslovju lahko npr. ugotovimo, da intenzivno vključujejo vse integrirane ključne kvalifikacije, za razliko od npr. Naravoslovja, ki se prvenstveno usmerja v integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja«. Vendar je v tem primeru intenziviteta vključenosti temu primerna.

Zagotovo pa ni dovolj le analizirati povezavo med integriranimi ključnimi kvalifikacijami in katalogi znanj, ampak je potrebno navedeno analizo dopolniti z iskanjem korelacije med integriranimi ključnimi kvalifikacijami in izvedbenimi kurikulumi. Na ta način bomo pridobili jasnejšo sliko o udejanjanju in realizaciji posameznega cilja integriranih ključnih kvalifikacij.

Analiza izvedbenih kurikulumov

5. 1. Splošne ugotovitve

Z vidika analize izvedbenega kurikulumoma je zagotovo eno temeljnih vprašanj razmerje med katalogi znanja in izvedbenim kurikulumom. Na podlagi hitrega pregleda povezave ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij lahko ugotovimo, da je število ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij v izvedbenih kurikulumih večje kot v katalogih znanj. Kljub temu pa je število v katalogih znanj večje kot število ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij, ki se povezujejo z izpitnimi katalogi. Če smo nekoliko konkretnejši, lahko zapišemo, da je število ciljev v katalogih znanj 47, v izvedbenih katalogih 53 (in v izpitnih katalogih 16). Število podciljev v katalogih znanj je 121, v izvedbenih katalogih 130 (in v izpitnih katalogih 24). Kot vidimo so tudi statistični podatki potrdili našo domnevo.

V želji, da bi dopolnil statistično analizo, si bomo v nadaljevanju postavili še dodatna vsebinska vprašanja, in sicer: kako se določeni cilji in podcilji posamičnih integriranih ključnih kvalifikacij odražajo v izvedbenih kurikulumih šol in kako se spreminja trend razvoja integriranih ključnih kvalifikacij, na podlagi izvedbenih kurikulumov.

5. 2. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo«

Statistična primerjava vključenih ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij s katalogi znanj in izvedbenimi kurikulumi potrjuje uvodno splošno ugotovitev, t. j. večja povezanost integriranih ključnih kvalifikacij s katalogi znanj kot z izvedbenimi kurikulumi. Če smo pri katalogih znanj zapisali, da pokrivajo vse cilje integrirane ključne kvalifikacije »Podjetništvo«, pa tega ne morem trditi za izvedbeni kurikulum, ki pokriva le pet ciljev. Enako velja tudi za podcilje. V primeru katalogov znanj jih je bilo 15, v primeru izvedbenih kurikulumov pa le 7.

Kljub različnim statističnim podatkom pa lahko ugotovim določene vsebinske podobnosti. Enako kot pri katalogih znanj je tudi pri izvedbenih kurikulumih ključen podcilj »Razvijati sposobnost dela v skupini«, ki se je v šolskem letu 2004/05 pojavila le na eni šoli, v naslednjem šolskem letu pa še na dveh drugih. Prav tako se pojavlja podobnost pri cilju »Načrtovanje nalog«. Navedeni cilj se pojavlja kar pri treh različnih šolah, in sicer pri številnih predmetih, ki so identični tistim, ki smo jih zasledili pri analizi katalogov znanj. Naj kot zanimivost omenim, da v šolskem letu 2004/05 ni nobene šole, ki bi izpostavila ta cilj, za razliko od šolskega leta 2005/06, ko pridobijo na veljavi podcilji »Sprejemati odgovornost za načrtovane naloge«, »Delati v skupini in dosežati konsenz« in »Komunicirati in reševati probleme«. Enako spremembo lahko zasledimo tudi pri cilju »Raziskovanje trga in ugotavljanje potreb na trgu« oziroma podcilju »Analizirati konkurenco, njene slabosti in prednosti« in cilju »Uresničevanja načrtovanja dejavnosti« oziroma podcilju »Javno nastopati in predstaviti ter argumentirati poslovno zamisel oz. projekt«.

5. 3. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«

Misel, ki sem jo izpostavil v poglavju 4.3. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«, da je navedena integrirana ključna kvalifikacija ena od pomembnejših, potrjujejo tudi izvedbeni kurikulumi. Vseh osem ciljev, ki jih vsebuje integrirana ključna kvalifikacija, lahko zasledimo v izvedbenih kurikulumih in to v večji ali manjši meri pri vseh šolah in številnih predmetih oz. vsebinskih sklopih. Ob tem je potrebno poudariti še določeno specifikko. Če smo v prejšnjem poglavju poudarili, da je povezava s cilji in podcilji integriranih ključnih kvalifikacij večja pri ciljnih v katalogih znanj kot pri ciljnih izvedbenih kurikulumov, pa to zagotovo ne drži za integrirano ključno kvalifikacijo »Informacijsko-komunikacijsko

opismenjevanje«. V tem primeru je razmerje obratno. Če lahko zasledimo pri katalogu znanj sedem ciljev oziroma 12 podciljev, ki se povezujejo z navedeno integrirano ključno kvalifikacijo, pa je v primeru izvedbenega kurikulumu takšnih ciljev osem in 28 podciljev. To pomeni, da se pogosto pojavlja pri posameznem predmetu oziroma vsebinskem sklopu cilj, ki je tesno povezan s ciljem oziroma podciljem integrirane ključne kvalifikacije in ga katalog znanj ne vsebuje. Vendar je potrebno tovrstno analizo dopolniti še z vsebinskega vidika.

Prvenstveno se pojavlja integrirana ključna kvalifikacija »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje« v prvem letniku in v obeh šolskih letih. Zanimivo je dejstvo, da se je cilj »Osnove informatike« v večini primerov pojavil v izvedbenih kurikulumih šele v šolskem letu 2005/06. Enako kot smo ugotovili v poglavju 4.3. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje« je tudi tukaj moč zaznati podoben trend, in sicer da med cilji prevladuje »Omrežja in komunikacije«. Predvsem sta znotraj tega cilja prevladujoča podcilja »Zna na spletu najti uporabiti informacije in podatke, vezane na stroko« in »Opredeli različne medije komuniciranja in dela z njimi: elektronska pošta, SMS-sporočila, tehnično-tehnološka dokumentacija in možnosti medmrežja«. Slednji se pojavita v vseh analiziranih izvedbenih kurikulumih.

Naj kot zaključek izpostavimo še nekaj primerov ciljev in podciljev integrirane ključne kvalifikacije »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«, kjer prihaja do neuskklajenosti med katalogi znanj in izvedbenim kurikulumom. Pri slednjem zagotovo ne moremo zaobiti ciljev kot so npr. »Predstavitev informacije«, »Pisna predstavitev informacije«, »Slikovna predstavitev informacije« in »Večplastnost« ter naslednjih podciljev »Razume pomen urejenega besedila«, »Opredeli slikovno predstavitev informacije«, »Razume in pozna značilnosti predstavitev slik v računalniku«, »Pozna in opredeli večplastno predstavitev informacije«, »Pozna osnovne elemente večplastnostne predstavitev informacije in kombiniranje le-teh«, »Pozna in razloži prednosti večplastnostne predstavitev informacije« in »Pozna uporabo vepredstavnosti na svojem strokovnem področju«.

5. 4. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu«

Pri integrirani ključni kvalifikaciji se pojavlja enako kot pri integrirani ključni kvalifikaciji »Informacijsko-komunikacijsko opismenjevanje«, t. j. manjše število povezav med cilji katalogov znanj in podcilji integriranimi ključnimi kvalifikacijami kot med cilji izvedbenih kurikulumov in podcilji integriranimi ključnimi kvalifikacijami. Če slednje ponazorimo s statističnimi podatki, vidimo, da je 16 povezav med cilji katalogov znanj in podcilji integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu« ter 18 povezav me izvedbenimi kurikulumi in podcilji navedene integrirane ključne kvalifikacije.

O pomembnosti integrirane ključne kvalifikacije »Zdravje in varnost pri delu« priča tudi prepletenost posameznih predmetov in vsebinskih sklopov z navedeno integrirano ključno kvalifikacijo ter pogostost navedbe v izvedbenih kurikulumih. Ugotovimo lahko, da je navedena integrirana ključna kvalifikacija ena redkih, kjer se stikajo skorajda vsi predmeti oziroma vsebinskih sklopi. Še posebej se slednje odraža pri naslednjih ciljih: »Oceniti zdravo in varno mesto«, »Pozna predpise, svoje pravice in odgovornosti v zvezi z varnim delom« in »Varno opravlja svoje delo« in podciljih »Ugotovi nevarnosti in škodljivosti, ki jim je izpostavljen pri praktičnem izobraževanju«, »Ugotovi nevarnosti in škodljivosti, ki jim je izpostavljen na poti v šolo in iz nje ter doma« in »Pozna ukrepe in postopke za izogibanje nevarnostim in škodljivostim«. Pri navedenih ciljih in lahko ugotovimo sintezo Skupnih poglavij strojništva, naravoslovje, Električni sistemi na vozilu, Podvozje in Karoserija.

Ob navedenem pa je potrebno izpostaviti, da se integrirana ključna kvalifikacija »Zdravje in varnost pri delu« pojavlja najpogosteje v obeh šolskih letih. V tem kontekstu je moč zaslediti največjo gostoto različnih šol, ki razvijajo navedeno integrirano ključno kvalifikacijo.

5. 5. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja«

Enako kot smo ugotovili pri integrirani ključni kvalifikaciji »Zdravje in varnost pri delu« lahko ugotovimo tudi za povezavo med integrirano ključno kvalifikacijo »Okoljska vzgoja« in izvedbenimi kurikulumi. V obeh primerih je moč zaznati tesno povezavo, ki jo je moč dokazati s statističnimi podatki. Tako so cilji integrirane ključne kvalifikacije »Okoljska vzgoja« povsem usklajeni z izvedbenimi kurikulumi.

Za povezavo med integrirano ključno kvalifikacijo »Okoljska vzgoja« in izvedbenimi kurikulumi je značilna tesna medpredmetna prepletenost. Predvsem je moč zaslediti povezavo navedene integrirane ključne kvalifikacije z naslednjimi predmeti oziroma vsebinskimi sklopi Naravoslovje, Skupna poglavja strojništva in Družboslovje. Za navedeno integrirano ključno kvalifikacijo je predvsem značilno, da se pojavlja v vseh izvedbenih kurikulumah, in to v 1. in 2. letniku. Cilji izvedbenih kurikulumov se najpogosteje prepletajo z naslednjimi cilji: »Spoznajo kompleksnost okoljskih problemov«, »Spoznajo najpomembnejše okoljske probleme v svetu« in »Se seznanijo z varstvom okolja v Sloveniji«.

5. 6. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti«

O pomembnosti integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti« lahko sodimo na podlagi vključenosti vseh ciljev navedene ključne kvalifikacije v izvedbene kurikulume. V primeru navedene integrirane ključne kvalifikacije je ujemanje popolno. Vendar pa nam podoba o tesni povezanosti med integrirano ključno kvalifikacijo in izvedbenimi kurikulumi razblini statistična analiza podciljev. Od 53 podciljev, ki jih lahko zasledimo pri integrirani ključni kvalifikaciji, jih izvedbeni kurikulumi zaobjamejo 24, ki se prvenstveno realizirajo pri Naravoslovju, Umetnosti, Družboslovju in Matematiki. Kljub temu, da je v izvedbenih kurikulumah zajeta manj kot polovica ciljev, pa lahko ugotovim, da se navedeni podcilji pogosto pojavljajo pri izvedbenih kurikulumah vseh šol, ne glede na letnik in šolsko leto. Kot takšen primer lahko navedem npr. cilj »Kdo sem jaz?«. Med podcilji integrirane ključne kvalifikacije, ki se pogosto pojavljajo v izvedbenih kurikulumah pa lahko zasledimo npr. »Zna predstaviti sebe«, »Pozna svoja močna področja in tista, ki jih je treba še razvijati«, »Svoje mnenje zna argumentirati na podlagi svojega razumevanja problema, stališč in prepričanj« in »Zna izražati svoja čustva socialno sprejemljivo«. Navedeni cilji jasno izkazujejo potrebo šol po ustrezno oblikovani samopodobi dijaka in pozitivnem odnosu so sebe.

5. 7. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«

Enako kot smo zapisali pri analizi katalogov znanj in ključne kvalifikacije »Učenje učenja«, lahko zapišemo tudi na ravni analize izvedbenih kurikulumov. Kljub temu, da niso realizirani vsi cilji integrirane ključne kvalifikacije, kot smo to lahko zasledili pri integrirani ključni kvalifikaciji »Socialne spretnosti«, pa se obe navedeni integrirani ključni kvalifikaciji ne razlikujeta bistveno po številu podciljev, kar na svoj način priča o pomembnosti integrirane ključne kvalifikacije za posamezno šolo. Če smo se že lotili primerjave prej navedenih integriranih ključnih kvalifikacij, je potrebno opozoriti na specifično prežetost predmetov in vsebinskih sklopov s posameznim podciljem integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja«. Pri slednji lahko trdimo, da praktično vsi predmeti in vsebinski sklopi vsebujejo določen cilj ali podcilj navedene integrirane ključne kvalifikacije. Pri slednjem še posebej izstopajo: Matematika, Tuji jezik, Slovenščina, Družboslovje, Električni sistemi na vozilu, Bencinski in dizelski motorji. Ob tem pa je potrebno izpostaviti, da se

v kar nekaj primerih pojavlja navedena integrirana ključna kvalifikacija kot temeljna tema za projektne tedne.

5. 8. Analiza integrirane ključne kvalifikacije »Načrtovanje in vodenje kariere«

Kljub temu, da smo ugotovili, v primeru povezave ciljev integrirane ključne kvalifikacije »Načrtovanje in vodenje kariere« in katalogov znanj, eno šibkejših povezav, pa slednjega ne moremo trditi za povezavo ciljev integrirane kvalifikacije z izvedbenimi kurikulumi. V tem primeru je povezovanje popolno. Zagotovo sodi integrirana ključna kvalifikacija med tiste, kjer se pojavlja najšibkejša povezava med podcilji integrirane ključne kvalifikacije in cilji izvedbenega kurikuluma. Slednji zaobjamejo le 14 podciljev in sicer: »Presodi odnos do soljudi, stvari in samega sebe«, »Poznati in verbalno artikulirati svoje znanje in spretnosti«, »Primerjati svoje poklicne vrednote s prevladujočimi družbenimi in vrednotami socialnih skupin, v katere je vključen«, »Prepoznati zakonitosti trga dela, trendov zaposlovanja, potreb po delovni sili«, »Poznati vire informacij o prostih delovnih mestih in jih znati uporabljati«, »Učinkovita predstavitev sebe«, »Kritično analizirati uspešnost svoje predstavitve v zaposlitvenem pogovoru«, »Poznati pravice in obveznosti brezposelnih oseb, prijavljenih na zavodu za zaposlovanje«, »Poznati pravice in obveznosti, ki izhajajo iz zaposlitve«, »Zavedati se pomena sprejemanja skupinskih norm in vrednot« in »Vključevati se v (novo) skupino in timsko delati«, »Poznati pravice in dolžnosti dijakov, študentov, podiplomcev...«, »Poznati vire informacij o prostih delovnih mestih in jih znati uporabljati« in »Poznati uspešne načine iskanja zaposlitve in odkrivanja zaposlitvenih možnosti«.

Bistvena značilnost vključenosti navedene integrirane ključne kvalifikacije v izvedbene kurikulume je zagotovo pretežno pojavljanje integrirane ključne kvalifikacije v izvedbenih kurikulumih 1. letnikov in to v šolskem letu 2005/06. Hkrati pa je moč ugotoviti, da se navedena integrirana ključna kvalifikacija pojavlja pri naslednjih predmetih oziroma vsebinskih sklopih: Slovenščina, Tuji jeziki, Bencinski in dizelski motorji, Podvozje in Karoserija. Kljub temu, da zajema opisana integrirana kvalifikacija dokaj široko paleto predmetov in vsebinskih sklopov, pa lahko ugotovim, da ne sodi med ene bolj pogostih integriranih ključnih kvalifikacij v izvedbenih kurikulumih.

5. 9. Zaključek

Kljub temu, da smo uvodoma pokazali, da je število ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij, ki so vključene v izvedbene kurikulume, večje kot pri katalogih znanj, pa je ostalo odprto vprašanje na kakšen način so cilji in podcilji integriranih ključnih kvalifikacij vključeni v izvedbene kurikulume. Prav tako kot smo zapisali pri katalogih znanj, lahko tudi tukaj zapišemo, da imajo različne integrirane ključne kvalifikacije različno vlogo in način udejanjanja. Tako lahko na eni strani zasledimo integrirano ključno kvalifikacijo »Zdravje in varnost pri delu«, čigar cilji se popolnoma ujemajo z izvedbenimi kurikulumi, pa je intenziveta pojavljanja navedene ključne kvalifikacije v posameznih izvedbenih kurikulumih nekoliko manjša kot npr. pri integrirani ključni kvalifikaciji »Učenja učenja«. Le tu se pojavlja manj različnih ciljev in podciljev v izvedbenih kurikulumih, vendar se pri tem posamezni cilji toliko bolj pogosteje pojavljajo v izvedbenih kurikulumih različnih šol in letnikov. Navedeno potrjuje misel, da se raven pomembnosti posamezne integrirane ključne kvalifikacije, ki smo jo zasledili že pri katalogih znanj, ekvivalentno prenaša na raven izvedbenih kurikulumov. Vendar bi bilo preveč enostavno trditi, da se v posameznih izvedbenih kurikulumih razvijajo le tisti cilji in podcilji, ki smo jih zasledili v katalogih znanj. Ne malo je bilo primerov, kjer so bili v izvedbenem kurikulumu izpostavljeni cilji in cilji, ki jih npr. sploh ni bilo zapisanih v katalogih znanj. Naj kot primer navedemo podcilj »Spozna in uporablja različne vrste vodenja skupin«, ki smo ga lahko zasledili pri integrirani ključni kvalifikaciji »Socialne spretnosti«. Kljub temu, da navedenega podcilja neposredno nismo zasledili v katalogih znanj, pa se je pojavil pri posamezni šoli, kar kaže na željo šol po razvijanju integriranih ključnih.

Ob tem je potrebno izpostaviti dejstvo, da je bilo moč zaznati v izvedbenih kurikulumih za šolsko leto 2005/06 večjo naravnost na integrirane ključne kvalifikacije, kot smo to lahko zasledili eno šolsko leto prej. Ne malo je bilo primerov, kjer so bile integrirane ključne kvalifikacije podlaga za projektne tedne. Zasledili smo lahko primer šole, kjer so same integrirane ključne kvalifikacije zapisane kot »vsebinski sklopi«, ki se jih neposredno razvija. Navedeno jasno kaže na dejstvo, da se šole čedalje bolj zavedajo pomena razvijanja integriranih ključnih kvalifikacij.

Povzetek in priporočila

V uvodu poročila smo si zastavili tri temeljna vprašanja, in sicer:

1. kako so integrirane ključne kvalifikacije vključene v izpitne kataloge,
2. kako so integrirane ključne kvalifikacije vključene v kataloge znanj in
3. kako so integrirane ključne kvalifikacije vključene v izvedbene kurikule.

Ad 1.

Analiza vključenost integriranih ključnih kvalifikacij v izpitne kataloge nas je vodila do ugotovitve, da so sicer integrirane ključne kvalifikacije vključene v izpitne kataloge, vendar je stopnja vključenosti relativno nizka. Slednje se prvenstveno odraža pri integriranih ključnih kvalifikacijah »Informacijsko-komunikacijska pismenost«, »Socialne spretnosti« in »Vodenje in načrtovanje kariere«, ki so bistvenega pomena za mobilnost dijaka na trgu dela. Na drug strani pa lahko zasledimo kar nekaj primerov ustrezne vključenosti integriranih ključnih kvalifikacij. Pri integriranih ključnih kvalifikacijah »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja« se pojavlja dokaj visoka korelacija ciljev izpitnih katalogov in integriranih ključnih kvalifikacij. Razlog za slednje se odraža predvsem v možnosti objektivnega preverjanja navedenih integriranih ključnih kvalifikacij.

Ad 2.

Pri primerjavi analize vključenosti integriranih ključnih kvalifikacij v izpitne kataloge in kataloge znanj smo lahko ugotovili, da je stopnja vključenosti integriranih ključnih kvalifikacij v kataloge znanj bistveno večja. Ob tem je potrebno izpostaviti, da se je sočasno povečala tudi razpršenost integriranih ključnih kvalifikacij v katalogih znanj. Tako so v katalogih znanj zastopane vse integrirane ključne kvalifikacije, tudi tiste, ki jih pri izpitnih katalogih nismo zasledili, npr. »Socialne spretnosti«. Hkrati pa se je bistveno povečalo število ciljev in podciljev integriranih ključnih kvalifikacij, ki jih zaobjamejo katalogi znanj. Vendar lahko analizi katalogov znanj izpostavimo enak problem kot smo ga že pri izpitnih katalogih, t. j. neenakomerna vloga posameznih integriranih ključnih kvalifikacij. Izjemno veliko zastopanost ciljev in podciljev je moč zaslediti pri tistih integriranih ključnih, ki se neposredno povezujejo s posameznim predmetom oziroma vsebinskim sklopom. Tipičen primer sta »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja«, ki sta tesno povezani z predmetom »Naravoslovje«. Vendar je upoštevanje zgolj statističnih podatkov o vključenih ciljeh in podciljih integriranih ključnih kvalifikacij preveliko poenostavljanje. Kljub temu, da se cilji in podcilji integrirane ključne kvalifikacije »Učenje učenja« ne pojavljajo v takšni meri kot pri prej omenjenih integriranih ključnih kvalifikacijah, pa je intenziviteta vključenosti posameznih ciljev v določene predmete in vsebinske sklope toliko večja. Ob tem naj izpostavimo kot primer pod cilj »Uporablja primerne oblike in metode ter tehnike in pripomočke za demonstracijo naučenega ter uporablja uspešne strategije za pripravo na različne oblike in metode za preverjanje in ocenjevanje znanja«, ki se pojavi skorajda pri vseh predmetih in vsebinskih sklopih. Ob vsem navedenem pa ne smemo prezreti dejstva, da sta integrirani ključni

kvalifikaciji »Socialne spretnosti« in »Načrtovanje in vodenje kariere« v katalogih znanj (enako kot pri izpitnih katalogih) vključeni v bistveni manjši meri kot ostale integrirane ključne kvalifikacije.

Ad 3.

Analiza izvedbenih kurikulumov nas je privedla do ugotovitve, da se izvajalci izobraževalnega programa Avtoserviser iz leta v leto čedalje bolj zavedajo pomena integriranih ključnih kvalifikacij. Kot primer lahko navedem Srednjo poklicno in strokovno šolo Bežigrad, kjer se je vloga integriranih ključnih kvalifikacij med prvim in drugim letom izvajanja poskusa bistveno spremenila. Integrirane ključne kvalifikacije so dobile pomembnejšo vlogo in so zastavljeni cilji integriranih ključnih kvalifikacij jasneje in predvsem v večji meri izraženi.

Projektne tedne predstavljajo enega boljših instrumentov za neposredno razvijanje integriranih ključnih kvalifikacij. Zasledili smo lahko kar nekaj primerov, kjer so bile integrirane ključne kvalifikacije podlaga za pripravo projektne tedne, in sicer:

1. Projektne teden »Varnost pri delu«, »Učenje učenja« - Strojna in prometna šola Nova gorica – šolsko leto 2004/05 – 1. letnik,
2. Projektne teden »Kako ravnati z izrabljenimi avtomobili« - Poklicna in tehniška šola Ptuj – šolsko leto 2004/05 in 2005/06 – 1. letnik,
3. Projektne teden »Delovno okolje in poklicne bolezni« - Šolski center Velenje – šolsko leto 2004/05 – 1. letnik,
4. Projektne teden »Raziskovanje gozdnega / jezerskega ekosistema« - Šolski center Velenje – šolsko leto 2004/05 – 1. letnik,
5. Projektne teden »Predelava odsluženih avtomobilov in ravnanje z odpadnimi avtomobilskimi olji ter embalažo, razvrščanje odpadkov, čistilne naprave za odpadke« - Šolski center Velenje – šolsko leto 2004/05 – 1. letnik in
6. Projektne teden »Priprava in izvedba reciklaže vozila« - Poklicna in tehniška šola Ptuj – šolsko leto 2005/06 – 2. letnik.
- 7.

Nabor tem in vključevanje posamezne integrirane kvalifikacije v posamezno šolsko leto in letnik nas je vodilo do nekaj pomembnih ugotovitev. Zagotovo ni moč spregledati dejstva, da se teme integriranih ključnih kvalifikacij tesno navezujejo na tisti dve integrirani ključni kvalifikaciji, ki sta že v katalogih znanj dokaj dobro vključeni, to sta »Zdravje in varnost pri delu« in »Okoljska vzgoja«. Upoštevajoč dejstvo, da mnoge druge integrirane kvalifikacije niso v katalogih znanj (in posredno v izvedbenih kurikulumih) zastopane do te mere, bi bilo smiselno dopolniti projektne tedne tudi z vsebinami le teh. Pravtako smo lahko ugotovili, da so se projektne tedne, ki vsebujejo elemente integriranih ključnih kvalifikacij, odvijali predvsem v šolskem letu 2004/05. Izvedbeni kurikulumi drugega leta izvajanja poskusa vsebujejo bistveno manj projektne tedne z navedenimi vsebinami, kljub temu, da smo pričakovali nasprotno razmerje.

Naj kot zanimivost in kot primer dobre prakse, navedemo specifiko, ki smo jo zasledili na Srednji poklicni in strokovni šoli Bežigrad v šolskem letu 2005/06, kjer smo lahko v izvedbenem kurikulumu zasledili neposredno vključevanje integriranih ključnih kvalifikacij v izvedbeni kurikulum. Tako so vključili v izvedbeni kurikulum:

1. integrirano ključno kvalifikacijo »Učenje učenja«, kjer so učitelji enkrat tedensko pri svojih urah seznanjali učence z različnimi metodami in tehnikami učenja, zaznavnimi stili, ponavljanjem in utrjevanjem snovi (1. letnik) ter vseživljenjskim učenjem (2. letnik),
2. integrirano ključno kvalifikacijo »Načrtovanje in vodenje kariere«, kjer so imeli učenci možnost spoznavanja svojih osebnostnih lastnosti, sposobnosti, spretnosti, interesov, želja, vrednost in stališč (1. letnik),

3. integrirano ključno kvalifikacijo »Socialne spretnosti«, pri kateri so dali poudarek na razvijanju komunikacijskih spretnosti, razvijanju čuta soodgovornosti za delo v skupini in razumevanju vplivom okolja (2. letnik) in
4. integrirani ključni kvalifikaciji »Načrtovanje in vodenje kariere«, kjer je bil poudarek na sprejemanju odločitev (2. letnik).

Ob tem je predvsem potrebno izpostaviti odličen izbor integriranih ključnih kvalifikacij, saj so posebej izbrane tiste integrirane ključne kvalifikacije, čigar število realiziranih ciljev v izpitnih katalogih in katalogih znanj ni izjemno visoko. Hkrati pa se izpostavljene integrirane ključne kvalifikacije tesno povezujejo z razvijanjem dijakove mobilnosti in fleksibilnosti na trgu dela.

Glede na ugotovljeno v poročilu se zdi smiselno, da bi se pri nadaljnjem razvoju integriranih ključnih kvalifikacij upoštevali naslednji predlogi:

1. eksplicitneje opredeliti in v večji meri vključiti integrirane ključne kvalifikacije v izpitne kataloge,
2. v večji meri vključiti v kataloge znanj integrirane ključne kvalifikacije »Socialne spretnosti« in »načrtovanje in vodenje kariere«,
3. vključevati večje število integriranih ključnih kvalifikacij v projektne tedne in njihovo medsebojno povezovanje in
4. neposredno vključevanje integriranih ključnih kvalifikacij v izvedbene kurikulumne (primer Srednje in poklicne šole Bežigrad).

Viri

- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Izvedbeni kurikulum, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad – Ljubljana, šol. l. 2004/05.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Opis izvedbenega kurikuluma, Tehniški šolski center Nova gorica – Strojna in prometna šola, šol. l. 2004/05.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Predlog opisa izvedbenega kurikuluma, Šolski center Ptuj – Poklicna in tehniška strojna šola, šol. l. 2004/05.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Izvedbeni kurikulum, Šolski center Velenje, šol. l. 2004/05.
- Časovna razporeditev učnih vsebin 1. letnika programa Avtoserviser, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad – Ljubljana, šol. l. 2005/06.
- Časovna razporeditev učnih vsebin 2. letnika programa Avtoserviser, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad – Ljubljana, šol. l. 2005/06.
- Vsebine strokovnega dela Avtoserviser – 1. letnik, Šolski center Velenje, šol. l. 2005/06.
- Vsebine strokovnega dela Avtoserviser – 2. letnik, Šolski center Velenje, šol. l. 2005/06.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Opis izvedbenega kurikuluma – 2. letnik, Tehniški šolski center Nova gorica – Strojna in prometna šola, šol. l. 2005/06.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Predlog opisa izvedbenega kurikuluma – 1. letnik, Šolski center Ptuj – Poklicna in tehniška strojna šola, šol. l. 2005/06.
- Poskusno izvajanje izobraževalnega programa Avtoserviser – Predlog opisa izvedbenega kurikuluma - 2. letnik, Šolski center Ptuj – Poklicna in tehniška strojna šola, šol. l. 2005/06.
- Izpitni katalog za izobraževalni program Avtoserviser – Temeljno strokovno znanje.
- Izpitni katalog za izobraževalni program Avtoserviser – Izdelek oz. storitev in zagovor.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Slovenščina. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Matematika. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Matematika. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Matematika. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Tuji jeziki. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Družboslovje. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Naravoslovje. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Športna vzgoja. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Likovna umetnost. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Skupna poglavja Strojništva. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Bencinski in dizelski motorji. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Električni sistemi na vozilu. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Karoserija. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Katalog znanja za srednje poklicno izobraževanje – Podvozje. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2003.
- Koncepti vključevanja ključnih kvalifikacij v izobraževalne programe srednjega poklicnega izobraževanja. Ljubljana: Center RS za poklicno in strokovno izobraževanje in Zavod RS za šolstvo.